

Dos pescadors al port d'Alexandria, amb la Biblioteca Alexandrina al fons
REUTERS

LA TRIOMFANT
Teresa Cremisi

Traducció:
Anna Casassas
Editorial: Anagrama,
Barcelona, 2016
Pàgines: 200
Preu: 16,90 euros

VENJANÇA
Andreu Claret

Editorial: Columna,
Barcelona, 2016
Pàgines: 464
Preu: 19 euros

Recerca del paradís perdut d'Alexandria

L'Alexandria cosmopolita i màgica de Durrell i Kavafis ja no existeix. Avui és una ciutat de sis milions d'habitants totalment egípcia on el blau del cel i del mar ens recorden que va néixer grega i es va fer gran mentre Atenes s'empetitia. L'arquitectura italiana i francesa de fa cent anys ha anat deixant pas a una estètica que s'enlluerna en els petrodòlars dels països del Golf. Però Alexandria encara continua sent femenina en contraposició al Caire, d'ànima masculina. Com si el seu passat només fos llegenda, memòria i nostàlgia, es manté com una ciutat literària i així ho demostren dues novel·les recents: *La Triomfant*, de Teresa Cremisi, i *Venjança*, d'Andreu Claret.

Dama de ferro de l'edició francesa que va ser la mà dreta del poderós Antoine Gallimard, a qui abandonaria per anar-se'n a Flamarion, la competència directa; la infantesa de Teresa Cremisi va ser alexandrina ja que va viure deu anys a l'Egipte d'abans de Nasser en una ciutat mediterrània, viva, oberta i culta, fins que va esclatar la crisi del canal de Suez el 1956. Filla d'un italià i de mare amb passaport anglès, aquella nena inquieta que es delia per les postals d'Orient i les batalles navals (el títol de *La Triomfant* prové del nom d'una corbeta francesa de dotze canons), quan la família va abandonar Alexandria, ella va ha-

ver de fer un esforç per adaptar-se a la formalitat milanesa on acabaria treballant de periodista al prestigiós *Corriere della Sera* i no seria fins als anys vuitanta que s'instal·laria a París.

Cremisi havia promès que mai no escriuria les seves memòries i potser per això les camufla en un novel·la mesurada, dèlegància matisada, sofisticada, plena de metàfores marines, en què barreja ficció, autobiografia i les lectures que l'han marca-

'La Triomfant' de Cremisi lliga ficció i autobiografia

da, que van de Shakespeare a Conrad, Camus i —com no!— Kavafis, el poeta fetitxe d'un "port que ha conegut la glòria i l'oblit, una frontissa del món" on, de petita, Cremisi parlava àrab, francès, anglès, italià i grec. Quan de gran hi torna, comprova que els canvis a Egipte i l'empenta de la megalòpolis han engolit el paradís perdut de la seva infantesa.

Periodista de trajectòria més llarga que Cremisi, Andreu Claret construeix a *Venjança* un thriller escrit en primera persona i inspirat en *El codi Da Vinci* (l'autor no se n'amaga i el cita en diverses ocasions), protagonitzat per una advocada nord-americana que fuig d'un passat sòrdid i intenta escriure una novel·la a l'Alexandria actual fins que assassinen un amic antiquari i es posa a investigar-ne les causes amb els conflictes del Pròxim Orient, les societats secretes i les hores baixes de l'Església catòlica de rerefons. Per treure'n l'entrellat, a la noia li caldrà recuperar un manuscrit del segle IV dC relacionat amb la filòsofa Hipàtia (la de la pel·lícula *Agora* d'Amenábar), una dona extraordinària que buscava la síntesi entre la fe i la raó i que va ser esclafada per l'església. De fet, la mort d'Hipàtia va ser la de tota una època, un període en què els alexandrins eren els ciutadans més lliures de la Mediterrània.

Ambientada a ciutats com Nàpols, Tel Aviv, Cracòvia, Florència, el Vaticà i al màgic oasi de Siwa, *Venjança* té com a base d'operacions Alexandria, on Claret va viure quan treballava per a la Fundació Anna Lindh, i ens ofereix una mirada precisa sobre aquesta porta del Llevant que atorga versemblança a una història d'espies, enigmes, diversitat i acció addictiva, malgrat alguna feblesa argumental. *